

בעולם

נישואי קטינות, חובות ועיקור כפוי: כך מנצלות קוקה קולה ופפסי את פועלות הסוכר בהודו

עובדות קבלן בשדה הסוכר במחוז ביד במהרשטרה. כולם מכירים את השיטה האכזרית צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

Times

מדינת המחוז מהרשטרה שבהודו מייצרת סוכר בשביל חברות כמו פפסי וקוקה קולה בעזרת שיטת העסקה אכזרית: הפועלות נישאות בעל כורחן בגילי עשרה ונשלחות לקציר המפרך. במקום שכר הן לכודות בחוב אינסופי למעביד, וכדי שלא להפסיד עבודה הן עוברות כריתת רחם

התראות במייל 📧

ניו יורק טיימס

09 באפריל 2024

ארצ'נה אשוק צ'ורי נתנה את החיים שלה לסוכר. הוריה השיאו אותה לפועל בשדות הסוכר במערב הודו כשהיתה בת 14, "צעירה מכדי לדעת מה הם נישואים", היא אומרת. חוב כספי למעביד שלה השאיר אותה בשדות מאז. בחורף שעבר נכנעה ללחץ המופעל על אלפי נשים, ועברה כריתת רחם.

זו השיטה שמאפשרת לסוכר לזרום לחברות כמו קוקה קולה ופפסי. שתי יצרניות המשקאות הקלים סייעו להפוך את מדינת המחוז מהרשטרה למעצמה של ייצור סוכר, אבל תחקיר של ניו יורק טיימס ואתר החדשות פרויקט פולר, המסקר עניינים גלובליים הקשורים בזכויות נשים, מגלה כי החברות גם מרוויחות ממנגנון העסקה אכזרי, המנצל ילדים וגורם לעיקורים כפויים אצל נשים.

פועלות סוכר במהרשטרה חושפות את צלקות ניתוח כריתת הרחם שעברו. על פי דו"ח ממשלתי מקיף, כל אישה חמישית

נותחה צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

נערות צעירות מאולצות להתחתן בנישואים אסורים בחוק, וזאת כדי לעבוד לצד בעליהן בקציר קני הסוכר. במקום לקבל תשלום הן עובדות כדי להחזיר מקדמות שקיבלו מהמעביד — סידור שמחייב אותן לשלם קנס כשהן נעדרות מהעבודה, אפילו מסיבה רפואית.

תוצאה קיצונית אך נפוצה של המלכוד הזה היא כריתת רחם. קבלני עבודה מלווים את הכסף לניתוחים, ואלה מבוצעים גם כדי לפתור מצבים שגרתיים כמו כאבי וסת. הנשים — רובן חסרות השכלה — אומרות שאין להן ברירה. כך הן יכולות לעבוד בלי שיצטרכו ללכת לרופא ובלי הקושי הכרוך בקבלת וסת בשדות, בהיעדר גישה למים זורמים, לבית שימוש או למחסה.

כריתת רחם היא ניתוח בעל השפעות לא זניחות לטווח ארוך, בפרט כשהיא נעשית לפני גיל 40. לצד החלמה קשה וכאובה וסיבוכים אפשריים כמו דימומים, תסחיף ועוד, לעיתים קרובות היא גורמת לתום וסת מוקדם, מה שמעלה את הסיכוי למחלות לב, לאוסטאופורוזיס ולמחלות נוספות. אבל אצל רבות מפועלות הסוכר יש לניתוח עוד השפעה עגומה: הכסף שהן צריכות ללוות לשם הניתוח מטביע אותן עמוק יותר בחובות, מה שמבטיח את שובן לשדות בעונות הבאות. "הייתי מוכרחה לחזור לעבודה מיד אחרי הניתוח, כי לקחנו מקדמה", אומרת צ'ורי. "אנחנו מזניחות את הבריאות שלנו בגלל הכסף". לפי ארגוני זכויות עובדים וארגון העבודה הבינלאומי של האו"ם (ILO), הסדר כזה מוגדר עבודות כפ"ה או "עבודות חוב".

אסיף קני סוכר במהרשטרה. שיטת הניצול המקומית נמשכת זה מאה שנים ומבוססת על עבודת צוותים של בעל ואישה

צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

יצרניות וקנייניות של סוכר מכירות זה שנים את מנגנון הניצול הזה. צוותים מטעם קוקה קולה ביקרו בשדות הסוכר ובטחנות הסוכר במערב הודו ב-2019, ודיווחו כי ילדים קוצרים את הקנים ופועלים עובדים כדי לשלם חובות. בדו"ח שהוגש לחברה נכלל גם ריאיון עם ילדה בת עשר. בדו"ח תאגידי נפרד שפרסמה קוקה קולה באותה שנה נכתב כי החברה תומכת בתוכנית "לצמצם בהדרגה העסקת ילדים" בהודו.

אבל על פי דו"ח של הממשל המקומי וראיונות עם עשרות פועלים ופועלות מתברר כי ניצול ועבודות כפייה הם חלק בלתי נפרד מהחיים במהרשטרה, והם אינם מוגבלים למפעל כלשהו או לחווה כלשהי. ולדברי מנהל בחברת NSL, המפעילה טחנות סוכר במדינה, הסוכר המקומי ממתיק פחיות קולה ופפסי זה יותר מעשור.

חברת פפסיקו אישרה כי אחד מזכייניה הבינלאומיים הגדולים ביותר אכן קונה סוכר ממהרשטרה, ופתח בעת האחרונה חוות ייצור ובקבוק שלישיית במדינה. בימים אלו מוקם גם מפעל קוקה קולה חדש במהרשטרה, ובחברה אישרו כי גם הוא קונה את הסוכר המקומי. לדברי חברים בתעשייה, שתי החברות משתמשות בסוכר הזה בעיקר למוצרים הנמכרים בהודו.

צ'ורי (מאחור) עם ילדיה בשדות הסוכר, בחודש שעבר. "קל לנצל אותנו, כי אין לנו השכלה", היא אומרת צילום: Saumya

Khandelwal / The New York Times

בעונת הקציר נודדים כמיליון פועלים לשדות הסוכר, ועוברים משדה לשדה עם מיטלטליהם ולפעמים עם ילדיהם. במקום משכורות בעל החווה משלם מקדמה — כ-1,800 דולר לזוג לעונה, שהם כ-5 דולרים לאדם ליום

"תיאור תנאי העבודה של קוצרי הסוכר במהרשטרה מדאיג מאוד", נאמר בתגובת פפסיקו. "נפעל עם השותפים ועם הזכיינים שלנו, ונעשה בדיקה כדי להבין את תנאי ההעסקה של הפועלים ואת הפעולות הנדרשות". בקוקה קולה סירבו להגיב.

לב ליבו של מנגנון הניצול שוכן במחוז ביד — אזור נחשל וכפרי במהרשטרה שמרבית פועלי קני הסוכר חיים בו. דו"ח ממשלתי מקומי סקר כ-82 אלף פועלות מביד וגילה שכל פועלת חמישית עברה כריתת רחם. סקר ממשלתי קטן יותר העריך כי מדובר באחת משלוש. "הן חושבות שאם יעברו את הניתוח, הן יוכלו לעבוד יותר", אומרת ראשת המחוז דיפה מודהולמונדה.

למרות חקירות הממשל המקומי, דיווחי התקשורת והתראות ממבקרי החברות — הניצול וההתעללות נמשכים, מאחר שכל גורם בשרשרת ההעסקה מטיל את האחריות על מישהו אחר. החברות שולחות נציגים לשטח לעיתים נדירות, ומסתמכות על הספקים — בעלי טחנות הסוכר — לשם פיקוח על תנאי העבודה.

ילד ישן בשדה סוכר, בדצמבר. כל גורם בשרשרת ההעסקה מטיל את האחריות על מישהו אחר, וההתעללות והניצול נמשכים
צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

בעלי הטחנות, מצידם, טוענים שהם אינם המעסיקים של הפועלים. לדבריהם, הם שוכרים קבלני משנה כדי שיגייסו פועלים בכפרים מרוחקים, יביאו אותם לשדות וישלמו להם, ותנאי העבודה נסגרים בינם לבין הפועלים. לעומת זאת הקבלנים — על פי רוב צעירים שבעיקר נדרשים להיות בעלי כלי רכב — טוענים שבסך הכל הם מחלקים את כספי הבעלים, ובהחלט לא קובעים את תנאי ההעסקה.

איש אינו דוחק בנשים לעבור כריתת רחם בתור אמצעי פיקוח על הילודה. להפך, גידול ילדים הוא המובן מאליו באזור ורבות מהנשים נעשות אמהות כבר בגילי עשרה, בשל גיל הנישואים המוקדם. הן פונות לכריתת רחם כדי להפסיק את המחזור החודשי — אמצעי דרסטי למניעת סרטן רחם — או כדי להיפטר מהצורך במעקב גינקולוגי קבוע. "לא יכולתי להרשות לעצמי להיעדר מהעבודה", אומרת סאוויטה דייאננד לאנג', פועלת בשנות ה-30 לחייה, שנותרה בשנה שעברה.

סאוויטה דייאננד לאנג', פועלת סוכר שנותרה לפני כשנה. "לא יכולתי להרשות לעצמי להיעדר מהעבודה. בכל מקום דיברו איתי על כריתת רחם". למטה: המסמך הרפואי מהניתוח
צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

המבנה המוזר של תעשיית הסוכר

הודו היא יצרנית הסוכר השנייה בגודלה בעולם. מהרשטרה אחראית לשליש מהייצור. תנאי הניצול של הפועלות והפועלים במדינה נובעים מהמבנה המוזר של תעשיית הסוכר בה.

באזורי ייצור אחרים בהודו בעלי החוות מגייסים עובדים מקומיים ומשלמים את שכרם. במהרשטרה נהוג אחרת: כמיליון פועלים, בדרך כלל ממחוז ביד, עוזבים את בתיהם ונודדים במשך ימים לשדות הסוכר בדרום המדינה ובמערבה. שם הם עוברים משדה לשדה — עם מיטלטליהם ולפעמים עם ילדיהם — עד תום עונת הקציר, הנמשכת מאוקטובר ועד מרץ. במקום משכורות בעל החווה משלם להם מקדמה — בדרך כלל כ-1,800 דולר לזוג בעבור העונה כולה — כחמישה דולרים לאדם ליום, במשך שישה חודשים. השיטה הזאת נהוגה זה כמאה שנה.

ניו יורק טיימס ריאיון בני אדם לכל אורך שרשרת האספקה, ובהם עשרות פועלים, קבלנים, בעלי טחנות ובכירים לשעבר בחברות רב-לאומיות. ועוד הוא בחן תיקים רפואיים וריאיון רופאים, מחוקקים, אנשי ממשל, חוקרים ועובדים בארגוני סיוע, שבחנו במשך שנים את תנאי העבודה של פועלי הסוכר במהרשטרה.

פועלות בשדות הסוכר במהרשטרה בחודש האחרון. הקבלן משלם על הניתוח, והחוב של הנשים רק גדל צילום: Saumya

Khandelwal / The New York Times

צ'ורי היא אישה קטנה, בקושי מטר וחצי גובהה, לאפה נזם זהב בצורת פרח וחיוכה זורח, מאיר את כל פניה. "קל לנצל אותנו, כי אין לנו השכלה", היא אומרת. היא העבירה את כל חייה בקציר קני סוכר בשביל טחנה השייכת לחברה NSL. העבודה דנה את משפחתה לעוני קשה כל כך, עד שהיא נאלצת לוותר על ארוחות כדי שיהיה די אוכל לילדיה.

בחורף האחרון שכבה צ'ורי על מיטה בחדר ניתוח והתכוננה לכריתת רחם. בית החולים היה גדול יותר מכל בית חולים קרוב לכפר שלה. רצפתו היתה נקייה וצוותו העסוק נראה מקצועי. בזמן שבהתה בתקרה התגנבה לראשה המחשבה שאולי לא תתעורר מההרדמה. ידיה רעדו. מי ישמור על הילדים אם תמות? "אבל לא היתה לי ברירה", היא אומרת. "אז עשיתי זאת".

בכל יום נתון חדר ההמתנה בבית החולים מלא נשים שבאו מכפרי האזור. הן יושבות בחשש עצבני על כיסאות מתכת או על הרצפה, בשעה שרמקול צווחני קורא בשאגות למטופלת שהגיע תורה. על פי רוב הן כאן בגלל בעיות פשוטות: כאבי גב או וסתות ארוכות או לא סדירות, שמקשים עליהן את העבודה.

כריתת רחם היא ניתוח שגרתי שמקובל בכל העולם, גם אם לעיתים רחוקות בנשים בנות 20 או 30. אמנם ברחבי הודו הניתוח בגילים האלה נפוץ יותר, בין השאר בתור שיטה למניעת היריון, אך בתעשיית הסוכר במהרשטרה נדמה שכולם לוחצים על נשים לעבור אותו — קבלנים, פועלות אחרות ואפילו רופאים.

כך קרה ללאנג', אם לארבעה שבינדי אדום זוהר מעטר את מצחה ועל ידיה עשרות צמידים ירוקים. הרופאים רשמו ויטמינים ומשככי כאבים לטיפול בכאבי הגב והבטן שלה, אבל כל ביקור עלה לה בשכר יום עבודה, בתוספת קנס על היעדרות. "בכל מקום דיברו איתי על כריתת רחם", היא מספרת. לבסוף עשתה את הניתוח.

צ'ורי באה לבית החולים בגלל כאב מעיק בגבה. גם מפרק הירך הכאיב לה, כאב שפעם במורד הרגל בלי הפסקה. המחזור החודשי שלה לא היה סדיר. היא חשדה שכך קרה מפני שהוסיפה לעבוד קשה גם בהריונות ולעיתים קרובות ויתרה על אוכל. כשאר הפועלות בשדה הסוכר גם היא ישנה על האדמה, עובדת במשך שעות בגב כפוף ונושאת משאות כבדים על ראשה.

טמפונים ותחבושות היגייניות עולים הרבה וקשה להשיגם, וגם אין מקום להשליך אותם. בהיעדר מים זורמים הפועלות מתמודדות עם הדימום בעזרת סמרטוטים משומשים, ומנסות לכבס אותם ביד באין רואים. "כל הבעיות שלהן קשורות בהיגיינה אינטימית ובמצבן הכלכלי", אומר ד"ר אשוק בלקודה, בעל מרפאה במהרשטרה.

צ'ורי בביתה. רופאה שבחנה את התיק הרפואי שלה בעבור הטיימס קבעה כי לא היתה כל אינדיקציה לביצוע כריתת רחם

צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

לפי התיק הרפואי שלה, צ'ורי נותחה לאחר שבדיקת אולטרסאונד הדגימה ציסטה בשחלה והמנתח אמר שצריך כריתת רחם. צ'ורי לא התווכחה. היא הכירה נשים רבות מאוד שנותחו ופחדה מסרטן, ואולי, חשבה, זה יפסיק גם את הכאבים ואת הביקורים במרפאה.

כמה שנים קודם לכן היא מכרה זוג עגילי זהב שקיבלה מאביה כדי לשלם על טיפול רפואי לאחד מילדיה. כעת לא היה עוד מה למכור, לכן היא ובעלה לוו עוד כסף מקבלן הסוכר, והבטיחו לשוב בעונה הבאה כדי לשלם את החוב. ממילא הם חייבים כל כך הרבה והיו חוזרים בכל מקרה, חשבה צ'ורי.

המנתח כרת את הרחם של צ'ורי, ואיתו ציסטה, שחלה וחצוצרה אחת. בריאיון הוא אמר שהדבר היה הכרחי בשל גודלה החריג של הציסטה. אבל לדברי ד"ר פארינו סייפי — מנהלת מחלקת נשים בבית החולים ברידג'פורט בקונטיקט ומרצה בפקולטה לרפואה בייל, שבחנה את התיק הרפואי — "לא היתה שום אינדיקציה לביצוע כריתת רחם".

המאזן נשאר כשהיה

בתמונות החתונה שלה, צ'ורי מישירה מבט אל המצלמה. מעולם היא לא פגשה את החתן, אבל כך היה גם אצל רוב חברותיה. כמו רבות באזורים הכפריים של מהרשטרה, היא אינה יודעת מהו גילה המדויק, ומניחה שהיתה כבת 14. זה היה שנתיים אחרי שנשרה מבית הספר כדי שההורים יוכלו לקחת אותה איתם לשדות הסוכר כשהם נודדים. "פחדתי מאוד להתחתן", היא נזכרת. "פחדתי ממש".

צ'ורי חלמה להיות אחות — ללבוש מדים לבנים מגוהצים, לעבוד מתחת למאוורר תקרה מסתחרר, מוגנת מהשמש. אבל נישואים הם הרגע שבו נערות רבות מקריבות את עתידן ואת גופן על מזבח הסוכר. בכל סתיו לפני הקציר בעלי טחנות הסוכר שולחים קבלנים לכפרים דוגמת זה של צ'ורי, כדי לגייס פועלים. נישואי קטינים אינם חוקיים בהודו ובעולם הם נחשבים להפרת זכויות אדם, ואולם באזור הזה במהרשטרה שני גורמים כלכליים עיקריים דוחקים בנערות להתחתן.

ראשית, קציר קני סוכר הוא מלאכה לשניים, וצוות של בעל ואישה מרוויח פי שניים ממי שעובד לבדו. השיטה של זוגות שעובדים יחד מכונה "קויטה", כשם החרמש המשמש לקציר הקנים. שנית, כל עוד ההורים נאלצים לקחת איתם את הילדים כשהם נודדים בעונת הקציר, עליהם גם לפרנס אותם. לכן משפחות שואפות לחתן את הבנות מוקדם. נשים לא מעטות זוכרות שנישאו זמן קצר לאחר שקיבלו את הווסת הראשונה. "אם אנחנו נשואות, הלחץ עליהם פוחת והאחריות נופלת על הבעל", מסבירה צ'ורי. "לכן מחתנים אותנו".

הקשר בין נישואים לסוכר כה עמוק, עד שבעבר היו נערות שנישאו בכניסה לחוות הסוכר. "לולא הקויטה לא היתה שום סיבה להתחתן", אומרת זהמבאי סובהאשרטוד, פועלת כבת 30, שנישאה בשנות העשרה המוקדמות לחייה ולימים עברה כריתת רחם. לדברי טוואשיל באבוראו קמבל, לשעבר ראש המועצה לשלום הילד במחוז ביד, גם לקבלנים יש אינטרס למצוא כלות לפועלים, והם לוחצים על הורים כדי שישארו את בנותיהם, ולפעמים אף מלווים כסף לשם החתונה ומוסיפים אותו על החוב הכללי.

פועלות ופועלי קבלן בשדה סוכר במהרשטרה. לקבלנים יש אינטרס לגייס זוגות פועלים, והם לוחצים על הורים להשיא את

בנותיהם הצעירות צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

נשים נושאות את חבילות הקנים על ראשיהן עד המשאיות. עם השנים המשא פוגע בחוליות הצוואר ועלול לגרום לנזק בלתי הפיך. כששואלים רופאים באזור על בריאותן של הפועלות, זו הפציעה הראשונה שהם מזכירים

בשדות הסוכר הקנים צפופים וגבוהים כל כך עד שבקושי רואים דרכם את השמיים. הגברים מתכופפים קדימה ומניפים את המצ'טות. הנשים עושות את השאר. תחילה הן קורעות את העלים החדים מהקנה, מלאכה שמצריכה מיומנות: אם מושכים את העלים למטה, הכל בסדר. אם תמשכו למעלה, אפילו בטעות, יחתכו

העלים בידיכם חתכים דקיקים כחתכי נייר. מירה גוברדהאן בולה, פועלת סוכר כבת 30 שעובדת בשדות מאז נישאה בנעוריה, מספרת שהזיכרון העיקרי שלה מהשבועות הראשונים בקציר הוא שהידיים כאבו לה כל כך עד שהיא לא הפסיקה לבכות.

אחרי הפשטת הקנים מהעלים הנשים עורמות אותם ומסדרות אותם בחבילות, והן נושאות אותן על ראשיהן ומעמיסות על משאיות. עם השנים המשא הכבר עלול לפגוע בחוליות הצוואר ולגרום נוקשות ונזק בלתי הפיך. כששואלים רופאים באזור על בריאותן של פועלות הסוכר, זו הפציעה הראשונה שהם מזכירים. גם צ'ורי סובלת ממנה.

פועלת קבלן במהלך הנדודים בשדות הסוכר בדצמבר. כמעט לעולם אין חוזים רשמיים עם הקבלנים או רישום מסודר של ההספק של הפועלים צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

יום העבודה נגמר לעיתים קרובות לאחר חצות, כשהמשאיות לוקחות את שארית היבול היומי. הנשים ומשפחותיהן ישנות באוהלי בד בשטח, על מזרונים דקים. בארבע לפנות בוקר הן מתעוררות והולכות להביא מים, להדליק אש, להרתיח תה ולבשל עדשים וירקות. הן מכבסות בגדים ואחרי כן חוזרות ליום עבודה בשדה.

לדברי הפועלות שהתראיינו, כמעט לעולם אין חוזים רשמיים או רישום מסודר של ההספק שלהן. בסוף העונה הקבלן כמעט תמיד מכריז כי "המאזן נשאר כשהיה". "אין סיכוי לשלם את החוב בתוך עונה אחת", אומר רנג'יט באוסאהב, קבלן ב־Dalmia Bharat Sugar.

לדברי ס' רנגאפראסאד, מנהל טחנת סוכר בדלמיה, החברה מספקת סוכר לקוקה קולה במהרשטרה. ברישומים של דלמיה מופיעה בתור לקוחה גם חברת מונדלז, בעלי שוקולד קדבורי. בחברה מסרו כי הם "מודאגים מאוד מהטענות על בעיות של זכויות עובדים אצל אחד הספקים", והבטיחו לחקור. מפפסיקו נמסר כי גם הזכיין שלה קונה סוכר מדלמיה, אבל מטחנות ששוכנות במהרשטרה.

רנג'יט באוסאהב, קבלן בחברת דלמיה לייצור סוכר. "אין סיכוי שפועלים יוכלו לשלם את החוב בתוך עונה אחת" צילום:

Saumya Khandelwal / The New York Times

הזדמנות לכסף קל

בימי משבר הקורונה, ארגנה שוֹבָה סקהר, מנהלת בכירה בקוקה קולה המתמקדת בזכויות אדם בהודו, מפגש מקוון ובו תיארה את הקושי לפעול במדינה שלפי דיווחי החברה עצמה, יש בה חשד להעסקת ילדים ועבדות חוב. סקהר הסבירה שתאגידים קונים את הסוכר מהספקים, ולכן "לא תמיד אפשר לדעת מה קורה במישור החקלאי המרוחק יותר".

אבל השדות ה"מרוחקים" שוכנים ממש מחוץ לדלתות הספקים של קוקה קולה: בכל דקה שחולפת מהקציר, קני סוכר מאבדים משקל וערך, ולכן רוב הטחנות נבנות ליד החוות. כל הבעיות בתחום, ובכלל זה נישואי קטינות וכריתות רחם, ידועות באזור זה שנים רבות.

לרגע אחד היה נדמה שהמצב משתנה. ב-2019 פרסם העיתון הכלכלי The Hindu BusinessLine ידיעה על מספר חריג של כריתות רחם אצל פועלות שדות הסוכר במהרשטרה. בתגובה יזם חבר בממשל המקומי בדיקה וצוות חוקרים ריאיון אלפי נשים. הדו"ח שפורסם באותה השנה פירט תנאי העסקה מחרידים וקושר ישירות בין ריבוי כריתות הרחם לתעשיית הסוכר.

פועלות סוכר במהרשטרה בדצמבר. דו"ח ביקורת של חברת קוקה קולה ב-2019 ציין למשל כי לעובדים אין בתי שימוש או מחסה, וכי יש חשד לעבודות כפייה צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

באותה שנה, ובלי קשר, פרסמה קוקה קולה דו"ח מטעמה. לאחר שהואשמה בהשתלטות על קרקעות בברזיל ובקמבודיה, היא שכרה חברה שתערוך ביקורת בשרשרת האספקה שלה בכמה מדינות. עובדי חברת הביקורת ביקרו ב-123 חוות במהרשטרה ובמדינה שכנה, שגם בה יש תעשיית סוכר קטנה. הם מצאו ילדים במחציתן. רבים מהילדים נדדו לשם עם הוריהם בעונת הקציר, אבל ב-12 חוות היו ילדים שקצרו, סחבו וארזו קני סוכר, ובדו"ח נכלל ריאיון עם ילדה בת 10, ש"אוהבת ללכת לבית ספר", אך נאלצת לעבוד לצד הוריה. "היא אוספת את הקנים שנקצרו ועורמת אותם בערמה, והוריה מעמיסים אותה על המשאית", נכתב בדו"ח.

למעשה, כמעט כל פועל שרואיין לכתבה זו אמר שעבודת ילדים בשדות הסוכר היא תופעה נפוצה: הקטנים ביותר עובדים בעבודות קלות, והגדולים עובדים ככל פועל אחר בקציר. צלם של ניו יורק טיימס ראה ילדים עובדים בשדות.

צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times
צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

לדברי בכיר בחברת NSL Sugars ההודית, נציגי יצרניות המשקאות הקלים מחמירים מאוד בנוגע לאיכות הסוכר וליעילות הייצור, אך על תנאי ההעסקה של הפועלים לא מדברים

ועוד ציין דו"ח הביקורת כי לעובדים לא היו בתי שימוש או מחסה, וכי יש סימנים מחשידים לקיום עבודות כפייה. גם הדו"ח הממשלתי קרא למפעלים לספק לעובדים מים זורמים, שירותים, תנאי סניטציה בסיסית ושכר מינימום. אבל רק שינויים מעטים הוחלו, אם בכלל.

אמנם פפסיקו וקוקה קולה מצהירות שספקיהן מחויבים לתקן מחמיר של זכויות עובדים, אך הן כמעט אינן מפקחות על כך בעצמן. לדברי בכיר ב־NSL Sugars, נציגי החברות מחמירים מאוד בנוגע לאיכות הסוכר, ליעילות הייצור ולענייני סביבה, אך על תנאי ההעסקה של הפועלים בשדות כמעט שאינם שואלים, ומפקחים מטעם החברות מבקרים בחוות לעיתים נדירות. ב־Varun Beverages, הזכינית המקומית של פפסיקו, לא הגיבו על הדברים. גם בעלי הטחנות מבקרים בשדות לעיתים נדירות. לדברי מנהלים בדלמיה וב־NSL, אין להם תיעוד כלשהו של הפועלים שעובדים בשירותם.

שדות סוכר במהרשטרה. בדו"ח תאגידי של קוקה קולה מ-2019 נכתב כי יש תוכנית "לצמצם בהדרגה העסקת ילדים" בהודו
צילום: Saumya Khandelwal / The New York Times

ארצ'נה אשוק צ'ורי: "בזבזנו את כל החיים שלנו על העבודה הזאת. מרתיח אותי שיש מי שאומרים: 'לא מכריחים אותך להיות פועלת'. אף אחד לא יבחר בחיים כאלה"

לדברי אד פוטר, לשעבר מנהל תחום זכויות עובדים בעולם בקוקה קולה, החברה עשתה ביקורות רבות כששימש בתפקידו. אבל כאשר מספר הספקים גדול כל כך, קשה לפקח כראוי. סנג'אי קטאל, מנהל הלובי למען טחנות הסוכר, אומר שבעלי הטחנות אינם יכולים לתת הטבות לעובדים בלי שהם ייהפכו בכך למעסיקים הישירים שלהם, מה שיעלה את העלויות ויסכן "את התעשייה כולה", לדבריו.

הדבר היחיד שהשתנה בעקבות הדו"ח הממשלתי בעניין כריתות רחם הוא חוק חדש, ולפיו לא תותר כריתת רחם בלי אישור מהמנתח המחוזי הראשי. אמנם כריתת רחם מוצעת חינם או במחיר נמוך בבתי החולים הציבוריים, אך אלה מרוחקים מהאזורים הכפריים, ו"כמה מהרופאים מצאו דרך לעשות כסף קל", אומרת ד"ר צ'טאניה קגדה, גינקולוגית העובדת במרפאה ממשלתית בביד. החוק החדש נועד למנוע מרופאים חסרי מצפון רווח קל מניתוחים מיותרים.

אבל למרות החוק, כריתות רחם בנשים צעירות נמשכות גם כיום. בריאיון במאי האחרון אמר המנתח הראשי במחוז ביד, סורש סייבל, כי הממשלה אינה צריכה לערער על החלטות הרופאים, וכי משרדו עדיין מאשר 90% מהבקשות לכריתת רחם.

כמעט חצי שנה לאחר הניתוח סבלה צ'ורי יותר ממה שסבלה קודם לכן. כל גופה כאב, בעיקר הבטן. בפעם הראשונה מאז היתה נערה, היא לא ידעה אם תוכל לצאת לקציר הסוכר בתחילת העונה, אבל הבעיתה אותה המחשבה שהיא תצטרך ללוות עוד כסף בלי שתוכל לעבוד כדי להחזירו. היא מספרת שהקבלן דחק בה ובבעלה לקחת מקדמה גדולה יותר. בסופו של דבר יצא בעלה לשדות לבדו והיא נשארה מאחור, בידיעה שזה יעמיק את העוני של משפחתה.

Saumya Khandelwal / The New York Times צילום: צ'ורי בביתה. מאז הניתוח, הכאבים קשים משהיו ובעלה יצא לעונת הקציר האחרונה לבדו

Khandelwal / The New York Times

הריאיון עמה נערך בתקופה מתישה. שלושת ילדיה — אדיטיה הפעוט ואחיותיו, בנות חמש ושמונה — סבלו משיעולים. צ'ורי מאסה ברופאים ובעבודה שהביאה אותה למצב הזה. יום קודם לכן רבה עם בעלה, ששב מהקציר. הוא העיף בכעס סל ובו כותנה טרייה שקטפה והכותנה התכסתה בוץ כך שלא ניתן היה למכור אותה.

צ'ורי דואגת לילדים. הבת הבכורה, פריאנקה, מבריזה מהלימודים ומשוטטת עם אחיה הקטנים. צ'ורי זוכרת איך היא עצמה הבריזה מהשיעורים ואחר כך נשרה, ואיך חלמה להיות אחות. היא רוצה עתיד אחר לבתה. "שתהיה מישהי, שתעשה משהו בחיים", היא אומרת — אך יודעת שהסיכוי של ילדיה קלוש. "הם צריכים להתרגל לחיים האלה. בזבזנו את כל החיים שלנו על העבודה הזאת. מרתיח אותי שיש מי שאומרים: 'לא מכריחים אותך להיות פועלת'. אף אחד לא יבחר בחיים כאלה".

[לקריאת הכתבה המלאה של מינה רג'אנופלאן וקאדרי אינזמאם בניו יורק טיימס](#)

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר | רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל © כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ